

11th International Conference on Language, Literature, Culture and History Studies

سیمای جبرئیل در منطق الطیر، الهی نامه و مصیبت نامه عطار نیشابوری

محمد حبیبی

دبیر زبان و ادبیات فارسی مقطع متوسطه اول

فریدین ابوالفتحی

دبیر زبان و ادبیات فارسی مقطع متوسطه اول

چکیده

جبرئیل به عنوان واسطه‌ی وحی الهی با عناوین و نام‌های متنوع در قرآن و تفاسیر معرفی شده است. جبرئیل فقط به عنوان فرشته وحی شناخته شده نیست بلکه با مرور زمان وجه‌های نمادین برای بیان مفاهیم متنوع در ادبیات و عرفان به خود گرفته است. همین بازتاب‌های نمادین سیمای او و منطبق بودن جبرئیل و عقل فعال بر هم که در اشعار برخی از شاعران مشاهده می‌شود؛ این دو را در یک راستا قرار می‌دهد. جبرئیل با بازتاب‌های رمزی خود در مباحث عرفانی نقش برجسته‌ای ایفا نموده است. حکایات و تمثیلاتی در شعر عطار وجود دارد که سرشار از مفاهیم قرآنی و روایات وارد شده درباره‌ی جبرئیل است و جبرئیل از عناصر و شخصیت‌های جذاب و برجسته‌ی آن‌ها است. هدف از نوشتن این پژوهش دستیابی به میزان نقش جبرئیل و تاثیر وی در اشعار و حکایات این سه کتاب عطار می‌باشد. شیوه‌ی کار در این مقاله به این صورت است که حکایت‌ها و اشعاری که در این سه منبع از کتب عطار در مورد جبرئیل است یا جبرئیل در آن‌ها نقش دارد مورد مطالعه قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: سیمای جبرئیل، منطق الطیر، الهی نامه، مصیبت نامه.